

Vesilain 5 luvun 5 §:n mukainen ojitusasia Makkolan Seppäharjun alueella

RAKYL 22.03.2023
1300/11.01.01.00/2022

Valmistelija

Ympäristösuunnittelija Heidi Käyhkö, puh. 044 417 4687,
heidi.kayhko@savonlinna.fi

Selostus

Etelä-Savon ELY-keskus on vastaanottanut 12.12.2019 Etelä-Savon metsänhoitoyhdistyksen 20.11.2019 laatimaan suometsänhoidon suunnitelmaan liittyvän ojitustoimitushakemuksen koskien Makkolan Seppäharjun alueelle sijoittuvan vanhan, tukkeutuneen, 351 m pitkän metsäojan perkausta. Hakemuksen mukaan yhteisestä ojituksesta ei ole päästy sopimukseen kiinteistöjen Kuikanahonpelto RN:o 740-525-8-2, Ahola RN:o 740-525-8-6, Karkusuo RN:o 740-525-8-44 ja Vanhapaikka RN:o 740-525-5-50 kesken. ELY-keskus on siirtänyt asian käsittelyn kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, joka on toimivaltainen viranomaisen ojituksesta aiheutuvan erimielisyyden ratkaisemisessa vesilain 5 luvun 5 §:n perusteella.

Hakijan [REDACTED] tarkoituksena on ollut perata koko oja kaivinkoneella omalla kustannuksellaan. Kiinteistön Ahola-osaomistaja [REDACTED] on kieltänyt ojan leventämisen ja perkaamisen ojan puolivälissä sijaitsevan kiinteistönsä kohdalla, 20 m osuudella. Koska hakijan omistama Kuikanahonpellon kiinteistö sijaitsee kiinteistön Ahola-yläpuolella, kuivatushyöty hakijan kiinteistölle jäisi kiellosta johtuen saamatta.

Kiinteistön Ahola-osaomistajan vastineen mukaan oja ei ole tukkeutunut. Ojan perkaaminen aiheuttaisi jo ennestään määrän metsämaan vettymistä ja tätä kautta taloudellista haittaa kiinteistön Ahola-omistajien toisella, maastossa alempana sijaitsevalla kiinteistöllä RN:o 740-525-5-63. Perkaaminen aiheuttaisi vastineen mukaan lisäksi hakijan pelloilta lannoite- ja haitta-ainevalumia aina Seppäjärveen saakka. Hakijalla olisi vastineen mukaan mahdollisuus suunnata vedet toiseen suuntaan.

Rakennus- ja ympäristölautakunta on käsitellyt asiaa päätöksillään 15.4.2020 § 74, 26.8.2020 § 146 ja 17.2.2021 § 32. Lautakunta on järjestänyt alueelle maastokatselmuksen 17.8.2020. Maastokatselmuksella kävi ilmi, että perattavan ojan kääntäminen vedenjakajan yli toiseen suuntaan laskevaksi vaatisi mittavia kaivutöitä ja -kustannuksia. Asian käsittelyn yhteydessä hakija on esittänyt, että ojaan voitaisiin rakentaa kaksi laskeutusallasta. Ojitussuunnitelmalle on saatu kuivatushyötyä saavien kiinteistöjen RN:o 740-525-8-46, RN:o 740-525-8-44 ja RN:o 740-525-5-50 omistajien suostumukset.

Lainvoimaisen rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksen 26.8.2020 § 146 mukaan ojan perkaus tuli toteuttaa ojitussuunnitelmaan 27.11.2019 perustuen tai suunnitelmaa lyhyempänä lukuun ottamatta seuraavia kohtia:

- kiinteistön RN:o 740-525-8-6 kohdalla ojaa ei perata vaan ojan pohjalle asennetaan rumpuputki tai -putket, joiden pituus on oltava vähintään kiinteistön leveyden mittainen

- ojan perkauksen loppupään alapuolelle on rakennettava ennen perkausta laskeutusallas

- ojan perkauksen varrelle em. allasta ylemmäksi voidaan rakentaa myös muita laskeutusaltaita, joilla voidaan korvata suunnitelmaan merkittyjä lietekuoppia; myös muita vesiensuojelurakenteita, kuten sepelisuodatuspatoja ja rinnevalutuskenttiä (mikäli maaston korkeusero sen mahdollistaa), voidaan rakentaa perkauksen yhteydessä.

Päätöstä koskien on esitetty 29.1.2021 muutoshakemus, jonka perusteella lautakunta on tehnyt päätöksen 17.2.2021 § 32. Päätöksen mukaan Ahola kiinteistön kohdalla oja kunnostetaan puustoa kaatamalla molemmilta puolilta kaivinkoneen ulottuvalla puomilla siten, ettei kaivinkoneella tarvitse liikkua mainitun kiinteistön alueella. Ennen rumpuputkea rakennetaan laskeutusallas.

Kiinteistön Ahola osaomistaja on valittanut lautakunnan em. päätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen, joka kumosi 22.11.2022 päätöksen ja palautti asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Hallinto-oikeuden päätöksen perustelujen mukaan muutosesitys 29.1.2021 lautakunnan ko. asiaa koskevaan aikaisempaan päätökseen 26.8.2020 § 146 on saapunut valitusajan jälkeen ja olisi näin ollen tullut käsitellä uutena hakemuksena. Asian käsittelyssä oli lisäksi tapahtunut menettely- ja kuulemisvirhe. Kiinteistöjen RN:ot 740-525-5-63 ja 740-525-8-6 omistajien (kuolinpesä) kuuleminen ja päätöksen tiedoksi saattaminen asianosaisille on laiminlyöty. Kuolinpesää edustavat ja hallinnoivat pesän osakkaat yhdessä, koska kuolinpesässä ei ole tehty sopimusta siitä, että jollakin olisi yksin oikeus edustaa kuolinpesää.

Ympäristöinsinöörin 23.11.2022 [REDACTED] saaman puhelintiedon mukaan ojitustoimenpiteet on tehty. [REDACTED] ovat hakeneet 18.1.2023 saapuneella sähköpostilla muutosta lainvoimaiseen rakennus- ja ympäristölautakunnan päätökseen 26.8.2020 § 146.

Muutoshakemuksen mukaan oja on perattu ojitussuunnitelman 27.11.2019 mukaisesti lukuun ottamatta kiinteistön RN:o 740-525-8-6 kohtaa noin 20 m pituudelta, jossa perkausta ei tehty eikä päätöksen mukaista rumpuputkea asennettu, koska putki olisi tukkeutunut nopeasti maalajin vuoksi ja koska ko. kiinteistöltä ei voitu kaataa puita, jotka estivät toteutuksen. Laskeutusaltaita on tehty kolme ojitussuunnitelman 27.11.2019 mukaisesti.

Muutoshakemuksesta julkaistiin kuulutus kaupungin verkkosivuilla 10.2.-12.3.2023 välisenä aikana. Hakemuksen vireilläolosta tiedotettiin lisäksi kirjallisesti asianosaisia. Hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävillä kuulutusaikana ympäristönsuojelupalveluissa.

Kuulutusaikana jätettiin yksi muistutus, jonka mukaan muutoshakemus on hylättävä, koska hakemuksen mukainen ratkaisu aiheuttaa merkittävää haittaa metsätalouden toteuttamiselle kiinteistöllä RN:o 740-525-8-6 sekä merkittävää haittaa lisääntyvän vesikuormituksen vuoksi kiinteistöllä RN:o 740-525-5-63. Muistutuksen mukaan alkuperäinen lautakunnan päätös 26.8.2020 § 146 on syntynyt virheellisesti ja tulisi siten käsitellä uudelleen itseoikaisuna. Muistutus on kokonaisuudessaan luottamushenkilöiden nähtävillä extranetissä esityslistaliitteenä A.

Hakemuksesta pyydettiin lausunto Etelä-Savon ELY-keskukselta. Lausunnon 10.2.2023 mukaan ELY-keskuksella ei ole lisättävää aiemmin 19.3.2020 asiasta Savonlinnan ympäristöpalveluille antamaansa lausuntoon.

ELY-keskuksen lausunnoista pyydettiin asianosaisten vastine ja muistutuksesta hakijan vastine. Hakijan muistutusta koskevan vastineen 13.3.2023 mukaan lautakuntaa pyydetään huomioimaan, että ko. ojan valuma-alue ja vesimäärä ei lisäännä, joten ojan avaamisella ei ole vaikutusta alempana olevalle kiinteistölle 740-525-5-63. Kiinteistön 740-525-8-6 kohdalla on ollut aikaisemminkin jo oja, ojan puhdistus ei muuta mitenkään sen metsätalousoiketta, ainoastaan mahdollisesti parantaa metsänkasvua. Ympäristölautakunta on tehnyt maastossa katselmuksen. Loppuosa ojasta on auki ja vesi liikkuu normaalisti.

Kiinteistön Ahola-osaomistajan 14.3.2023 ELY-keskuksen lausunnoista antaman vastineen (otsikoitu "Muistutukseksi") mukaan päätöksentekoprosessi on virheellinen mm. sen perustuessa puutteelliseen metsänhoitosuunnitelmaan ja Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen osaamisvajeen vuoksi. Vastine on kokonaisuudessaan luottamushenkilöiden nähtävillä extranetissä esityslistaliitteenä B.

Toimivalta Savonlinnan kaupungin hallintosäännön mukaisena ympäristönsuojeluviranomaisena toimiva rakennus- ja ympäristölautakunta on toimivaltainen käsittelemään ojitusta koskevan erimielisyyden vesilain 5 luvun 5 §:n perusteella.

Esittelijä Ympäristöpäällikkö Matti Rautiainen, puh. 044 417 4685, matti.rautiainen@savonlinna.fi

Päätösehdotus Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää hyväksyä 18.1.2023 esitetyn muutoshakemuksen lautakunnan päätökseen 26.8.2020 § 146. Ojan perkaus saatiin toteuttaa muutoshakemuksessa esitetyllä tavalla.

Edellinen ojitus on tehty yli 20 vuotta sitten. Kyseessä katsotaan olevan tavanomainen ojan kunnossapitotyö, johon kuivatushyödyn saaja on vesilain 5 luvun 8 §:n perusteella oikeutettu ja jopa velvoitettu. Hanke on toteutettu mahdollisimman vähän haittaa aiheuttavalla, mutta hankkeen tavoitteen saavuttavalla tavalla.

Hankealueen valuma-alue on 10,7 ha ja hyötyala 5,5 ha. Hankealue ei sijaitse pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue sijaitsee yli kilometrin etäisyydellä. Alue ei ole erityisen eroosioherkkää. Ojitussuunnitelman mukaisesti ojan perkauksessa on pyritty alle 4/1000 kaltevuuteen. Ojitusvedet johdetaan lietekuoppien kautta perkaamattomaan ojaan. Ojituksella ei katsota olevan vaikutusta noin 750 m etäisyydellä sijaitsevaan alapuoliseen Seppäjärveen (83,4 m mpy).

Hankealueen maalaji on turvetta ja moreenia. Turpeen paksuus vaihtelee 0,3 - 2,0 m välillä. Suositeltu kunnostusojitusten kuivatusojien kaivussyvyys on Suomen ympäristökeskuksen maankuivatusta käsittelevän ohjeen 4/2015 mukaan em. turvekerroksen paksuuden vaihteluvälillä 0,60 – 1,10 m. Pohjan leveyden tulisi syvissä ojissa olla ohjeen mukaan vähintään 30 % ojan syvyydestä.

Suosittelava luiskan kaltevuus on ohjeen mukaan 1:1 kaivusyvyiden ollessa 1 m ja 1:2 kaivusyvyiden ollessa 2 m. Ojaan katsotaan kuuluvan uoman kummallakin puolella yhden metrin levyinen piennar, johon ojitajalla on vesilain muuttamista koskevan hallituksen esityksen (277/2009) mukaan käyttöoikeus.

Esitetty ojan kaivamatta jättäminen eli ns. kaivukatko on varsin tehokas vesiensuojelumenetelmä. Tämän lisäksi ojaan on kaivettu kolme laskeutusallasta veden virtausnopeuden hidastamiseksi ja kiintoaineen kulkeutumisen ehkäisemiseksi. Näiden katsotaan olevan riittävät toimenpiteet alapuolisen vesistön kuormitusriskin vähentämiseksi.

Ojan perkauksen tekijänä [REDACTED] on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia ja ryhdyttävä tarvittaessa tarpeellisiin toimenpiteisiin mahdollisten haittavaikutusten estämiseksi. Kuivatushyödyn saajan tai hyödynsaajien on pidettävä oja (mukaan lukien laskeutusallaat) kunnossa siten kuin vesilain 5 luvun 7 §:ssä säädetään.

Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen voi hakemuksesta tarkistaa tätä päätöstä ja antaa uusia määräyksiä mm., jos hankkeen toteuttamisesta aiheutuu haitallisia vaikutuksia, joita tätä päätöstä annettaessa ei ole pystytty ennakoimaan.

Lainvoimaista 26.8.2020 § 146 päätöstä ei katsota olevan tarpeen käsitellä muistutuksessa esitetyllä tavalla itseoikaisuna, koska kyseessä oleva asia koskee ko. lainvoimaisen päätöksen muuttamista, joka ratkaistaan tällä päätöksellä.

Asian uudelleen käsittelystä ei peritä maksua, maksu on peritty asian aiemman käsittelyn yhteydessä.

Perustelut

Kiinteistönomistajalla tai -haltijalla on oikeus ryhtyä ojitukseen eli hänen kiinteistönsä tarkoituksenmukaista käyttöä haittaavan liiallisen veden poistamiseen.

Ojan kunnossapidolla tarkoitetaan mm. ojan pitämistä perkaamalla sen kuivatustehtävän edellyttämässä kunnossa niin, ettei oja suurene alkuperäisistä mitoistaan.

Lautakunnan tiedossa ei ole, että perkaamisesta olisi aiheutunut hakemuksessa esitetyllä tavalla toteutettuna vesilain 5 luvun 7 §:ssä tarkoitettua vahingollista vettymistä tai muuta edunmenetystä toiselle kuuluvalla alueella. Muistutuksessa ei ole esitetty todistelua väittämän tueksi. Hankkeen ei katsota aiheuttaneen ympäristönsuojelulain 1 luvun 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua pilaantumista vesialueella tai 3 luvun 2 §:ssä tarkoitettuja seurauksia.

Sovelletut oikeusohjeet

Vesilaki (587/2011) 3 luku 10, 11 ja 21 §:t, 5 luku 1, 5, 7-10 §:t, 11 luku 6-11, 14, 17, 21 ja 24 §:t
Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 1 luku 5 §:n 1 mom., 3 luku 2 §
Hallintolaki (434/2003) 31, 34, 36, 43, 44, 45, 47 §:t

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Toimenpiteet

Kiinteistöjen RN:ot 740-525-8-2, 740-525-8-6, 740-525-8-44, 740-525-5-50, 740-525-5-63 ja 740-525-8-46 omistajat